

Kansainväliset vastuulajit: sammalet

Toisin kuin putkilokasveilla ja monilla eläimillä on sammalten monimuotoisuus suurempi lauhkeassa vyöhykkeessä kuin tropiikissa (Hallingbäck 1992). Esimerkiksi Suomen lehtisammalten lajimäärä (662) ylittää yli kaksinkertaisesti kooltaan koko Eurooppaa vastaavan Amazonasin sademetsäalangan tunnetun sammalten lajimäärän.

Pohjois-Euroopassa on erittäin runsas sammallajisto ja vastuu lajiston säilymisestä on kullakin alueen valtiolla. Fennoskandialle luonteenomaisista lajeista monet kasvavat karuissa ympäristöissä ja kasvualueilla mm. soilla turpeella, metsissä lahoppuulla ja silikaattikallioilla.

Suomen vastuu sammallajien säilymisessä koskee varsinkin boreaalista ja osittain alpiinista lajistoa. Sammalten vastuulajien listalla on lajeja, joiden maantieteellisen Euroopan kannasta vähintään n. 10–20 % on Suomessa. Vaikka jokin laji on meillä hyvin harvinainen ja uhanalainen, niin silti esiintymän säilyminen voi olla merkittävää koko Euroopan kannan osalta, jos laji on koko levinneisyysalueellaan niukka ja harvinainen. Osa meillä esiintyvistä elinvoimaisista (LC) lajeista on keskittynyt levinneisyydeltään boreaaliseen vyöhykkeeseen ja niiden esiintymät sijaitsevat arvokkaissa luontotyypeissä (mm. rehevät korvet, letot). Myös näistä lajeista Suomella on erityinen vastuu.

Monien tavanomaisten metsä-, kallio-, suo- ja vesisammalten Euroopan kannasta sijaitsee merkittävä osa Suomessa, mutta yleisehköjä lajeja on mukana listalla vain esimerkinomaisesti, niitä voisi olla enemmänkin. Vastuulajeiksi valittiin seuraavat 55 lehtisammalta ja 21 maksasammalta.

Lehtisammalet

Vastuulajitaulukko

Tieteellinen nimi	Lajinimi	IUCN-luokka 2000
<i>Andreaea crassinervia</i>	suonikarstasammal	LC
<i>Aplodon wormskioldii</i>	sopulinsammal	LC
<i>Bartramia halleriana</i>	pahtaomenasammal	LC
<i>Brachythecium erythrorrhizon</i>	ryppysuikerosammal	LC
<i>Brachythecium latifolium</i>	sopulinsuikerosammal	NT
<i>Bryum wrightii</i>	napahiirensammal	VU
<i>Callicladium haldanianum</i>	katvesammal	LC
<i>Campylium laxifolium</i>	pohjanväkäsammal	CR
<i>Cinclidium subrotundum</i>	luhtakilpisammal	LC
<i>Cynodontium suecicum</i>	isotorasammal	NT
<i>Dicranum acutifolium</i>	taigakynsisammal	LC
<i>Dicranum angustum</i>	äimäkynsisammal	LC
<i>Dicranum drummondii</i>	pohjankynsisammal	LC
<i>Dicranum leioneuron</i>	lännenkynsisammal	LC

Ympäristöministeriön uhanalaisten lajien toinen seurantatyöryhmä (2000).

<i>Drepanocladus sordidus</i>	upossirppisammal	LC
<i>Encalypta mutica</i>	pohjankellosammal	LC
<i>Encalypta procera</i>	isokellosammal	NT
<i>Fontinalis dichelymoides</i>	suvantonäkingsammal	NT
<i>Hamatocaulis lapponicus</i>	lapinsirppisammal	EN
<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	kiiltosirppisammal	VU
<i>Herzogiella turfacea</i>	korpihohtosammal	VU
<i>Hypnum holmenii</i>	omapalmikkosammal	CR
<i>Isopterygiopsis alpicola</i>	pohjankiiltosammal	EN
<i>Meesia hexasticha</i>	pohjannuijasammal	EN
<i>Meesia longiseta</i>	isonuijasammal	EN
<i>Mnium lycopodioides</i>	purolehväsammal	LC
<i>Mnium spinosum</i>	pohjanlehväsammal	NT
<i>Myrinia pulvinata</i>	tulvasammal	NT
<i>Neckera besseri</i>	koloviuhkasammal	NT
<i>Neckera pennata</i>	haapariippusammal	VU
<i>Orthothecium lapponicum</i>	lapinpahtasammal	EN
<i>Orthotrichum pellucidum</i>	tunturihiippasammal	EN
<i>Orthotrichum pylaisii</i>	lokinhiippasammal	LC
<i>Philonotis seriata</i>	särmälähdesammal	LC
<i>Plagiomnium drummondii</i>	idänlehväsammal	NT
<i>Polytrichum jensenii</i>	rantakarhunsammal	LC
<i>Pseudocalliergon angustifolium</i>	pohjanjalosammal	VU
<i>Pseudoleskeella papillosa</i>	pohjanvaskisamal	NT
<i>Rhizomnium andrewsianum</i>	napalehväsammal	CR
<i>Rhizomnium gracile</i>	kuusamonlehväsammal	VU
<i>Seligeria brevifolia</i>	kaitahitusammal	LC
<i>Seligeria campylopoda</i>	kaarihitusammal	VU
<i>Seligeria diversifolia</i>	idänhitusammal	LC
<i>Sphagnum annulatum</i>	rimpirahkasammal	LC
<i>Sphagnum aongstroemii</i>	kuultorahkasammal	LC

<i>Sphagnum jensenii</i>	pohjanrimpirahkasammal	LC
<i>Sphagnum pulchrum</i>	kurjenrahkasammal	LC
<i>Sphagnum subfulvum</i>	pohjanrahkasammal	LC
<i>Sphagnum wulfianum</i>	pallopäärahkasammal	LC
<i>Splachnum melanocaulon</i>	pohjansompasammal	VU
<i>Splachnum rubrum</i>	punasompasammal	LC
<i>Tayloria tenuis</i>	haisumarrassammal	NT
<i>Trematodon laetevirens</i>	oikokaulasammal	VU
<i>Ulota curvifolia</i>	pohjantakkusammal	LC
<i>Warnstorfia tundrae</i>	pohjansirppisammal	LC

Maksasammalet

Vastuulajitaulukko

Tieteellinen nimi	Lajinimi	IUCN-luokka 2000
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	kantoraippasammal	NT
<i>Anastrophyllum michauxii</i>	etelänraippasammal	VU
<i>Arnellia fennica</i>	turjansammal	VU
<i>Calypogeia suecica</i>	kantopaanusammal	VU
<i>Cephalozia macounii</i>	hitupihtisammal	EN
<i>Geocalyx graveolens</i>	ryytisammal	LC
<i>Gymnomitrium obtusum</i>	etelänhopeasammal	LC
<i>Harpanthus flotovianus</i>	purokaltiosammal	LC
<i>Jungermannia leiantha</i>	kantokorvasammal	NT
<i>Lophozia ascendens</i>	pikkulovisammal	NT
<i>Lophozia grandiretis</i>	karhunlovisammal	VU
<i>Lophozia obtusa</i>	herttalovisammal	LC
<i>Lophozia perssonii</i>	kalkkilovisammal	EN
<i>Marsupella sparsifolia</i>	vuoripussisammal	VU
<i>Nardia insecta</i>	loukkosiiransammal	LC
<i>Scapania apiculata</i>	kantokinnassammal	EN

Scapania crassiretis	pahtakinnassammal	VU
Scapania lingulata	kielikinnassammal	LC
Scapania massalongi	kourukinnassammal	CR
Scapania paludosa	hetekinnassammal	NT
Tritomaria polita	pussikämmensammal	LC